

İstanbul'da çok şair vardır ve evvel zamanda da o kadar çok şairin sokaklarında yaşamasına izin vermiştir ki bu şehir, hiçbir şairin yaşamadığı tek bir sokağı bile kalmamıştır. Sadece bir “çık-maz” vardır ki hiç şairi olmamıştır bu çıkmazın, sekiz apartmanı ile nispeten kısa ve güdük bir sokaktır, orada yaşayanları gücendirmek için ismini vermeyeceğim bu çıkmazın en tanınmış sakini bir “harf ekleyicisi”dir. Yetmişli yıllarda yaşayan bu harf ekleyicisinin hiçbir eseri günümüze ulaşamamış maalesef.

Bunu niçün anlattım? Şairler Parkı'nda, üzerine bir kalp kazınmış olan bir bank vardır; kalbin bir lobuna B, diğer lobuna K harfi kazınmıştır, Basri ve Keriman'ın yahut Buket ve Kemal'in aşkları vesilesiyle yapılmış bu resmin tam ortasına sonradan koca bir O harfi eklenmiş ve böylece Buket ve Kemal'in yahut Basri ve Keriman'ın aşkları “BOK” edilmiştir. İşte bu O harfini ekleyen muzır harf ekleyicisinin hiçbir şairin oturmadığı o çıkmazda oturan ve yetmişli yıllarda eserler veren harf ekleyicisi olduğu söylenir ki araştırmalarım neticesinde bunun doğru olmadığı sonucuna vardım. Danıştığım Kazınmış Tahtalar Uzmanı Lale Pelikan sonradan eklenen O harfinin B ve K harflerini kazıyan kişi tarafından yapıldığını tespit etti, aşkın taraflarından biri olan ve isminin baş harfi K ya da B olan bu kişinin, isminin baş harfi K ya da B olan diğer kişiden ayrıldığını düşünmemek için hiçbir sebebimiz yok.

Bunları niçün anlattım? Çünkü Salacak'ta Kız Kulesi'nin en hüznü görüldüğü noktada üzerinde “Unutma, unutma, Mahya İblisi'ni unutma” yazan bir bank vardır ki hiçbir harf ekleyicisi ya da çıkarıcısı bu banka dokunmamıştır. Kazınmış Tahtalar Uzmanı Lale Pelikan'dan edindiğim bilgiye göre, İstanbul'daki en eski bank

yazılarından biridir bu ve yazarının kim olduğu bilinmemektedir. Yazıda ismi geçen Mahya İblisi'nin gerçekten yaşayıp yaşamadığı konusunda tartışmalar sürüp gitmektedir. Bir kısım tarihçi bu adamın uydurma bir kişi olduğunu söylese de “bir kısmın dışındaki” tarihçiler onun gerçekten var olduğunu düşünmektedir, bu tarihçiler İstanbul'un kutsal kâsesi sayılan İblis Sarnıcı'nın bir gün elbet bulunacağına inanmaktadır aynı zamanda (Mahya İblisi Sarnıcı'nın çoktan bulunduğunu ve içindeki mahyalarla birlikte yok edildiğini düşünen tarihçi sayısı da epey fazladır). Efsaneye göre bu sarnıç Mahya İblisi'nin hazırladığı putperest mahyalarla doluymuş: On sekizinci yüzyılın ilk çeyreğinde yaşayan Mahya İblisi aynı mahyadan iki tane hazırlamış; birini halkın göreceği yere gerer, diğerini gelecek nesillere kalsın diye kimsenin bilmediği eski bir Bizans sarnıcına saklarmış. Mahya İblisi'nin varlığına inanan tarihçilerden biri de Şakir Erdem Masalcı'dır ki kendisi benim berberimdi bir zamanlar, tarihçiliği hobi olarak yapmaktaydı.

Kimsenin tanımadığı bu değerli tarihçimiz vefat etmeden önce bendenize yazdığı bir metni emanet etti. Mahya İblisi'nin yakalandığı akşam İstanbul'da yaşanan birtakım acayıplıkların ve tarihi kayıtlara da geçen büyük yangının anlatıldığı metnin bir kurmaca olmadığını söyledi. Tabii ki bazı boşlukları doldurmuş, hikâyeyi ve karakterleri daha canlı kılmak için bazı detaylar eklemiştir. Lakin o büyümlü akşam kesinkes yaşanmıştı, çünkü bizzat o büyümlü akşamı yaşayanlar olan biteni kendinden küçüklerin kulağına fısıldamıştı, küçükler de büyüyüp başka kulaklara aktarmıştı her şeyi. Bugüne dek sönmeyen bir yangın gibi titreşmişti hikâyeye; hiçbir şey yazıya dökülmemişti, çünkü herkes bilir ki –dedi değerli tarihçimiz– bir hikâyeye yazıya döküldüğünde artık kıpırdanmayı bırakır ve taş dönmüşür, uçan sözler taşlaşan yazıdan yeğdir her zaman.

Buna rağmen, “Günümüzde, bu telaşlı ve tahammülsüz çağda, insanların hikâyeleri kulaktan kulağa aktarma devri bitmiştir” de

dedi değerli tarihçimiz. Bu sebeple hikâyenin sayfalara işlenme ve taşa dönüşme zamanı da gelmiştir, çünkü taş zamana öyle bir direnir ki... Bunu üstüne bastığımız yerkürenin birçok yerinde görmekteyiz.

Elinizdeki kitap uçmayı bırakan sözlerin konduğu sayfalarla doludur, tarihçi dostumun kulaktan dolma bilgilerinin ne kadarının doğru ne kadarının tıkabasa efsane ve masal dolu bir zihnin sayıklamaları olduğuna siz karar verirsiniz. Haddim olmayarak eski kelimelerle dolu bazı cümleleri sadeleştirdiğimi ve bazılarına modern kelimeler eklediğimi de belirtmeliyim ki bunu yaparken tek amacım metnin okunmasını ve anlaşılmasını kolaylaştırmaktı.

Şakir Erdem Masalcı'nın arkadaşı H.

BİR

*“Zamânımızda harâbdur didigiñiz dünyâ,
ne vakitde ma‘mûr u âbâdân idi?”*

Hâb-nâme-i Veysî

Böcek Korkud gediklisi olduğu “gediksiz” meyhaneden çıkar-ken mutlu mu yoksa kederli mi olduğunu idrak etmeye çalışıyordu. Gündüzleri peynirci olup akşamları meyhaneye dönüşen bu mez-beleyi gammazlamaması karşılığında her akşam bir kadeh misket şarabını mideye indirirdi. Sığır topuğunda içtiği şarap beleş olduğu için daha bir tatlı gelirdi ama bu akşam ne tatlı diyebiliyordu şarap için ne de ekşi... Munis bir insan olduğu her halinden belli olan ama milletin, “Destur... Böcek Çavuş!” deyip iki adım geri çekildiği bu tekinsiz adamdan korktuğu için onunla pek ülfet edemeyen Rum meyhaneci sanki bu akşam onun mutlu mu yoksa kederli mi olduğunu idrak edemediğini sezmiş de yardımını olsun diye bir ka-deh şarap daha ikram etmişti. Gel gör ki ikinci kadeh Böcek Kor-kud’un idrak yollarını iyice tıkamıştı.

Mutlu olduğundan emin olması gerekiyordu esasen. Milletin “Mahya İblisi” adını taktığı, neredeyse altı aydır onu peşinden koşturan uğursuz haramzadeyi yakalamıştı bu akşam. Birbirine yakın iki evin, ağaçların, bazen de kendi diktiği sırıkların arasına “kor-san” mahya geren bu zındıkoğlu zındık Kostantiniyye şehrinin başına bela olmuştu. Gerdiği iplere kandillerle

“ŞAKŞAKÇI OLMA”
“ÖNÜNE GELENE KAVUK SALLAMA”
“KORKMA MAHKEME-İ KÜBRA KAPANDI”
“BU SENE YİNE İYİ ZÜBÜK YAPTI”
“CARİYELİK YASAKLANSIN”
“PADİŞAHIM TAHTINA BİR
KERE OTURAYIM MI?”

gibi putperest iletiler yazan rezil köpek, her defasında asesler gele-
ne kadar gözden kaybolmayı başarıyordu. İlk korsan mahyasından
beri her işinde ipe bir pusula ilişirmeyi de ihmal etmemişti soy-
suz. Pusulada hep aynı şey yazıyordu; bu kâfirliği, “Bu kârhanenin
zevali yoktur” dediği için idam edilen Nadajlı Sarı Abdurrahman
Efendi’yi yâd etmek için yaptığı...

Taş çatlasın yirmi yaşında olan Mahya İblisi dal gibi zayıf,
maymun gibi çevik bir oğlandı. Böcek Korkud bir keresinde onun
bir caminin minaresine örümcek gibi tırmandığını, halatla aşağı
kayarak bir evin çatısına indiğini, üç adam boyundaki çatıdan aşağı
taklalar atarak uçtuğunu ve iki ayak üzerinde yere konduğunu göz-
leriyle görmüştü. Zaten yakalanmasına da bu lüzumsuz nümayiş
sebeplendi. Maymunluklarını gördükten sonra onu cambaz,
hokkabaz, kaykaybaz, perendebaz taifesi içinde aramayı akıl eden
Böcek, çok geçmeden oğlanın izini buldu. Suçüstü yapmak için uy-
gun zamanı bekledi ve bu akşam Süleymaniye’nin minareleri arası-
na mahya gererken iblisi yakaladı. Evet, Koca Mimar Sinan Ağa’nın
bildiğimiz ulvi Süleymaniye’si!

“Ancak yakalanmak isteyen biri böylesi mecnunane bir işe kal-
kışır” demişti Süleymaniye’nin imamı. Doğruydum. Acaba bu yüz-

den mi kayıtsız şartsız “mutluyum” diyemiyordu Böcek? Çocuk bile bile mi yakayı ele vermişti? Yeniçeriler tarafından kargatulum-ba kolluğa götürülürken bağırip duruyordu.

“Hatırla, hatırla, Nadajlı’yı hatırla!”

Ama ne kadar gönülden ne kadar arzulu bağıriyordu münkir münafığın soyu. Kelimeler kan içindeki ağzından âdeta rakederek çıkıyordu. Kafası yarılmış, burnu kırılmıştı şimdiden, daha başına neler neler gelecekti ama yine de “Mahya İblisi” kisvesini sıyırmıyordu üzerinden, aman dilemiyordu, boyun eğmiyordu. Bostancıbaşıya teslim edilmeden önce kollukta çocuğa sormuştu, “Başına gelecekleri biliyor musun?” diye.

“Biliyorum” demişti çocuk, ağzı burnu başka başka yerlerde olmasına rağmen, her nasılsa sırtımayı becererek.

“Sırtıttığına göre pek bilmiyorsun. Anlatayım mı?”

“Seni mutlu edecekse... Anlat.”

Böyle dehşetli, kanlı hikâyeleri ballandıra ballandıra anlatmayı çok severdi Böcek. Hele hele bahsedilen eziyetler dinleyenin başına gelecekse kaymak ve şerbet de katardı üzerine, macun kıvamına gelene kadar bir güzel karıştırırdı.

“Omuzların, kaba etlerin hançerle deşilecek... İçlerine yağ mumları dikecekler... At üzerinde, sokaklarda gezdirecekler seni, millet yüzüne tükürecek, suratına bok fırlatacak... Ahali sıkılıp dağılınca sırtından bir çengele asacaklar. Yıkanmış çakşırı ipe asınca pıt pıt suyu damlar ya, aynen öyle kanın damlayacak... İstirap içinde, damla damla öleceksin. Ölünce bitecek mi sanıyorsun?”

“Bitecek.”

“Bitmeyecek! Cehennem ateşinde kuzu gibi pişerken, ‘Beni yine çengele asın’ diye yalvaracaksın azap meleklerine!”

“Pek güzel... Demek ki yaptıklarım bir işe yarayacak!”

“Geberip gideceksin diyorum! Ne işe yaradı yaptıkların?”